

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קמא.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי פיי מהלכות
מתנות עניים הלכה נו
ופיי מהלכות אשות הלכה
ז טו טמג ששין מת טור
וטושי יודי רלף ספיני ג
וטושי אה"ע ס"י ע"ה ספיני
פ:

רבינו גרשום (המשך)

דב עדיפא ולה יהיב
דב מושם דיתמבא בבית
דכרמיב לל כבודא בת מלך
ולמרווח בכל מקום מושום
הכי יהיב לבת טפי מן:
ושמואל אמר. משום [הכי]
יהיב לה מאתים דאמה
במכרת היא וניחא ליה
שלח בת יורה מן כרב
חסדא כר: דמרבאי אחי.
דלומר שדורלח: ואיכא
דאמרי דלא שלשה בה
עינא [בישא]. הואיל דאי
לה בת עיקרא לא לימרו
אינשי כמה בנין אתיליה
ליה להאי: ואי בעית
איכא מתני דקתי דברתא
עדיפא ר' יהודה היא.
[ה] ר' יהודה דעסקי
באורייתא. לאו מן האורייתא
אלא מפרש לברייתא. והו"ו
כי [הכי] דלא ליתולי
לחור אחי מונות: אלא
הא דתניא ליה אשתו
זכר ונטל ו' ו'
דבריה של זה והדינו
ק"י דינין של כסף לפי
שדתינו של זה בקונין כ"ה
דינין של כסף ומשקל
דינו זה שקול כשני
לדינין של כסף. לפי שדינו
של זה שקול ה' פשיטי
למשקל הברול דינו של
כסף הוא ב' פשיטים וחצי
למשקל ברול לפי חשבון
זה היה הוהב נמכר ב"ב
משקלות של כסף שהן כ"ד
דינין של כסף ואותו דינו
(של) כ"ה שנתנו נכנס
הכרע המשקלות ומוטרי
ונישוט ו' דינו של זה
הן של כסף ועוד
מן הפסקוק של מלכיה
דדבי הימים מקינת דוד
לארנהו אנו למדיים שהוהב
היה נמכר ב"ב דוד כ"ב
משקל של כסף: ונקבה
נוטלת ב' דינין. זה
הדינו ב' דינין: היכי
משכחת לה. כלומר היכי
מיתרצי האי למתא דברין
הכי והכי מפרשי לה
לאו משום קשיא מחנין
לה אלא משום דקא בעי
פירושא: במסרה. כלומר
משמחן דבריו כי האי
גורגא דליכא למשמח מאי
קאמר שטערב דבריו זו
בוו דאמר הכי א"כ ליה
אשתו נקבה אם זכר תחלה
יטול מאתים. ונקבה אחרי
אלא כלום ואם ילדה אשתו
נקבה תחלה תטול מנה
ואחריה זכר יטול מנה.
ואי תתרוי למתא בלירה
תאומים זכר ונקבה ולא
דינו הי מנייהו אתילי
ברישא דאי בבריא לן דובר
אתילי ברישא היה נוטל
מאתים דאמרי מעיקרא.
ואם נקבה נוטלת מנה
השתא דמספקא לן זכר
יטול מנה ממה נפשך דהכי
קאמר אפי' ילדה זכר אחר
נקבה יטול מנה. ואידך מנה
מהנה מאתים דוכר הו
לחור מן המוטל בספק.
דמספקא לן דאם נקבה
תחלה נוטלת מנה כמו
שאר. ואם נקבה אחר
זכר אינה נוטלת כלום
וכן אנה תחלה היה נוטל
כל המאיתם הלכך חד
מנה יטול זכר ממה נפשך
ומאידך מנה שקיל פלגא
משום חצי מנה מספק
דהינו ב' דינו של זה
שון י' דינו של כסף:
ואלא הא דתניא ליה זכר
ונקבה אין לו אלא מנה
משכחת לה במבשרי כר.

אלא לאצוי. דלומר אינו נוטל כלום לא עם זנים ולא עם צנות מאי
זון כבת: וליטעמין מאי יורש כנן. דקתני רישא והלא על כרחך
יורש כנן ואין לו מבעי ליה לפרושי סיפא נמי לא שאל: למימרא דבס'
עדיפא ליה מכרא. דיהיב לה לנקבה מאתים זון דהיינו שני מנין:
שנאמר. וכן אין לו והעברתה את
נחלתו לכתו: לענין נחלה בן עדיף
ליה. דיקרא שם המת על נחלתו
אבל הבת מסבת נחלה ממטה למטה
אחר: צמו עדיפא. שאינה יכולה
לחזר אחר מונומיה כוכר: ושמואל
אמר. מתני' במבשרת דבת עדיפא ליה
כדמפרש טעמא לקמן ואולי: דמריבא.
נגדלת: א"ר חסדא לדידי צנסן
עדיפן לי. אית דמפרשי לדרב חסדא
במצברת כשמעתין זכר הלשון
מדקאמר לדידי אינו מוכיח כן. ונראה
צעיני שלא נתקיימו לו זנים כי אם
צנות לכך מתאוה היה לצנות ולא
נתיישב לי יפה דעמו של רב חסדא:
הא מני ר' יהודה היא. ממנימין ר'
יהודה שחפץ בהרומה דבת כדמפרש
לקמיה דלא ליתולו: ה"ג דסיני
מלוה לון אלא בצנוט נו'. צרייתא
היא צנתוצות בפרק נערה שנמפתתה
מזוה לזון משום ומבשרך לא תמטעסי'
ומיניה חזנה הוא לליכא כדתנן התסי'
אינו חייב צנוטות צמו ואין מחייבין
אותו לזון בניו וצנוטיו כדלמרינן התסי'
לדמרינן ליה יארוד ילדה ואצני מתא'
דסי': דעסקי צאורייתא ולא ליתולו.
פירוש הוא ואינו מן הצרייתא: ונר
נוטל ששה דינר. של זכר דהיינו זכר
וחצי לפי שהמנה כ"ה סלעים שהן
מאה זוז דינרי כסף ודינר זהב נמכר
צכ"ה דינר כסף כדתנן צצצא קמח
בפרק שור שנגח ד' וה' (דף לו.)
במשנה נמלא הששה דינר מאה
ואמסיס זוז שהן מנה וחצי: נוטלם
שני דינר. של זהב דהיינו חצי מנה:
במפרש. סקים תנאיו זכר למפרע
מזה שהתנה על לידת תאומים אם יאל
הזכר תחלה ואח"כ הנקבה יטול הזכר
מאתים והנקבה לא תטול כלום וחזר
וסים תנאו להתנות על לידת מפרע
אם נקבה תחלה מנה ואחר כך זכר
מנה: זכר נוטל מנה ממה נפשך.
אפי' נולד אחריו: **המוטל כסף.**
אם זכר נולד תחלה יטולו כ' ואם
חולקין נמלא הזכר נוטל ששה דינר זכר:
דמדקתני אין לו אלא מנה משמע דסקלא דמתן אמנינא (ה)
דלף על גב דאמר יטלו שני מנין אפילו הכי אין לו אלא
מנה והיכי משכחת לה דליכא למימר הכי: **במשניני.** לא
התנה לתת לזכר ולנקבה כלום אלא למבשר פרוש ואולי:

(א) לעיל קמ"ו. (ב) נמוסי'
דקדושין (ע"ל ע"ה) וכל
לא אמר רבי יהודה וכל
שמה וכן ענין ילדה להך
שמי צנוט. (ג) כמות מלך.
[מוספתא כמות פ"ד ע"ה].
(ד) ס"ל היכי משכחת
לה. (ה) ז"ל לה: ושי"ן.
(ו) דינין היכי משכחת
לה כ"ה בס"ל. (ז) נמוסי'
מנא. (ח) נמוסי' מט. (ט)
(י) נמוסי' (י) ונמוסי' אית
רב מרי צניה דרב פתח כניה
דרב חסדא ועי' קדושין ג. (כ)
(כ) דלמלאת לעיל י"ב: ובמתא
[מנא]. (ל) ז"ל רמי בר חמא:

תורה אור השלם

1 וְאָל בני ישראל תדבר
לאמר איש כי ימנו וכן אלה
לו העברתם את נחלתו
לבתי: ממכרה כו כ
2 יום עברה היום הוא
יום צרה ומצוקה יום שאה
ומשואה יום חשך ואפלה
יום עין וטריף:
צפניה א טו
3 ארבהקם וכן בא בימים
וזו ברה את ארבהקם בכל:
בראשית כ ד

הגרות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה דינר
משכחת רבי: סלקא דעמך
אמינא דינר לו שני מנין
וקמ"ל דלפני דאיכא
למימר יטלו שני מנין:
(ב) תוס' ע"ה אלא כי
ועמא משום דכבר ר"ב ס"ו
רשב"ם: (א) בא"ד ועוד איכא
לנמרי. ז"ב חזר אקושא
דלעיל:

מוסף רש"י

הקב"ה מלא עליו עברה.
צפניוס רבני מנאל למנר
שוג חזרו (ע"ל ע"ה).

מוסף תוספות

א. [הוא] דקאמר אבי
דוחין אותו ואין לו. אפילו
למאן דאמר טומטס
ספקא קאמר וכו', דכי
מתני איניש אם ילדה
אשתו זכר ואם ילדה
אשתו נקבה, בזכר דאי
ובנקבה דאי מתני, לופיך
אין טומטוס בכלל, הלכך
לענין מוונות נמי דאי
דוחין אותו ואין לו. כעט
יוסי. ג' ע"י ממויה ס.
ג. ששה נולדין, והלכך
אין שום קדושה חלה
עליהן. רש"י ממויה ס.
ד. אבל אינו חייב יותר
ממה שיש להיבד מותר
הביתבה. רעט יוסי.
ה. ועל הנקבה להביא
רביה. נמנ"ן.

רבינו גרשום

הפתחים ניוון כבת כבסכים
מרויכן כדרכא דינר לו:
אלא לאבי. דאמר אין
לו מאי ניוון כבת הא
משמע דשקיל. אמר לך
אבי ולשמך דאבי ומי
ניחא מאי יורש כבן משמע
דשקיל והא לא שקיל מיד.
אלא כי היכי דמתרצת
לרבא ראי לירש הוא איה
מוטטוס דקדושין מתני ואם
אין שם יורש אלא איה
יורש הכל ואין לו במקום
יורשין משום דסיפיקא הוא
ועוד דבכסין מוטיין. לדידי
נמי ראי היה ליוון ואין לו.
במקום בנות שדחות אותו
אצל הוכרים: מרקינא איה
ילדה נקבה יטול מאתים
מכלל דבת עדיפא ליה
מברא והאמר ר' יוחנן כ"ה
אלמא דברא עדיף. ומשני לענין נחלה ברא עדיף שקם תחתיו אבל לענין הרווחה כשותן מתנה הרווחה